

KİTAB XƏZİNƏSİNİN XƏZİNƏDARI

Ramilə MEHDİYEVA*Bakı Dövlət Universiteti**Kitabxanaşünaslıq kafedrasının magistrantı*

Kitab hər bir xalqın milli sərvətidir. Yarandığı dövrdən bu günə qədər kitabın cəmiyyətdəki rolu əhəmiyyəti artmaqdadır. Bütün elm sahələrində əldə olunan uğurlarla, alimlərin, mütəfəkkirlərin yaratdıqları sənət əsərləri, dəyərli incilərlə biz məhz kitab vasitəsilə tanış ola bilirik.

“Bütün cəmiyyətlərdə kitab mədəniyyətin silahı, sivilizasiyanın bünövrəsi, biliyin mənbəyi, təhsil, tərbiyə və informasiyanın əsas aparıcı vasitəsi kimi çıxış etmiş, cəmiyyət üzvlərinin biliyə, zəkaya, müdrikiyə, kamala gedən yolunu işıqlandırmışdır. Məhz buna görədir ki, kitabı toplayıb, qoruyub saxlayan, onu əsrdən-əsrə, nəsildən-nəslə ötürən kitabxanalar həmişə milli sərvət hesab edilmişdir”. Ziya dünyasına qızıl hərflərlə yazılmalı olan bu sözlər bütün həyatını kitab və kitabxana dünyasına həsr edən dahi şəxsiyyət Abuzər Xələfova məxsusdur.

XX əsrin II yarısına qədər Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq elminin ilk rüşeymləri meydana gəlsə də, kitabxana işinə dair bir sıra məqalələr dərc olunsada onun əsaslı inkişafı Abuzər Xələfovun kitabxana işi sahəsində tədqiqatlar aparması, kitabxanaşünaslığın vəzifələrini müəyyənləşdirməsi ilə bağlıdır. Məhz bu dövrü Azərbaycan kitabxanaşünaslığı tarixində “Abuzər Xələfov” mərhələsi adlandırsaq heç də yanılmırıq.

Qiymətli sərvət olan kitabların qoruyucusu olan Abuzər Xələfovun milli kitabxanaşünaslığımız qarşısındakı xidmətlərini sadalamaqla bitirmək olmaz. Ömrünü kitabxana işinin tarixi məsələlərini öyrənməyə həsr edən alim daha sonralar cəmiyyətin informasiyalaşdırılması, kitabxana və kommunikasiya, kitabxana və cəmiyyət, kitabxanaların kompüterləşdirilməsi, milli ideologiyanın kitabxanalarda təbliği mövzularını dərinlən araşdırmışdır. Son tədqiqatlarını isə kitabxanaşünaslıq fəlsəfəsinə həsr etmiş, kitabxanaşünaslıqla fəlsəfənin qarşılıqlı əlaqələrini, onların vəzifələrini müəyyənləşdirmişdir.

XXI əsrin “İnformasiya əsri” olduğunu nəzərə alsaq məlumdur ki, bütün elm sahələrində kompüter texnikasının tətbiqi, informasiya texnologiyalarından istifadə ənənəvi hal almışdır. Kitabxanalar da bu inkişafdan geri qalmamışlar. Professor Abuzər Xələfov da müasir kitabxanaların modelin yaratmaq üçün kitabxanaların kompüterləşdirilməsini, informasiya texnologiyalarının tətbiqini labüd bilmiş və bu məqsədlə BDU-nun rektoru akademik Abel Məhərrəmovaya müraciət etmişdir. Onun bu müraciəti müsbət qarşılanmış və rektorun verdiyi sərəncam əsasında “Kitabxanaların kompüterləşdirilməsi”

Elmi Tədqiqat Laboratoriyası yaradılmışdır. Həmin laboratoriyanı yaratmaqla o, bu sahədəki fəaliyyətin uğurla davam etdirmişdir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, 25 may 2010-cu ildə Azərbaycan MEA Mərkəzi Elmi Kitabxanasında “Müasir informasiya məkanı və kitabxanalar” mövzusunda Ümumrespublika elmi-praktik konfrans keçirilmişdir. Konfransda çıxış edən milli kitabxanaşünaslığımızın banisi Abuzər Xələfov müasir kitabxanaşünaslığın inkişaf istiqamətlərindən danışmış, ulu öndər Heydər Əliyevin kitabxana işi sahəsinə göstərdiyi qayğıdan söhbət açmışdır. Alim çıxışı zamanı kitabxanaların müasir cəmiyyətdəki rolu, informasiya kommunikasiya texnologiyalarının kitabxanalarda tətbiqi və qarşıya çıxan problemlərə toxunmuşdur.

Görkəmli şəxsiyyətin Azərbaycan kitabxanaşünaslığı sahəsindəki xidmətləri təkcə bunlarla bitmir. Belə ki, Azərbaycan Kitabxanaçılar Cəmiyyətinin başçısı professor Abuzər Xələfov xarici dövlətlərin kitabxanaçılıq təşkilatları ilə də müntəzəm olaraq görüş keçirmiş, bir sıra konfranslarda, simpoziumlarda, müşavirələrdə iştirak etmişdir. Bu da öz növbəsində dünyaya Azərbaycan kitabxanaçılıq fikrinin ənənələri haqqında ətraflı informasiya verməyə köməklik göstərir.

Onun bütün xidmətləri dövlətimiz tərəfindən cavabsız qalmamış, əməyi layiqincə dəyərləndirilmişdir. Kitabxanaşünas alim Abuzər Xələfovun bu sahədəki əməyi nəinki Azərbaycanda, həmçinin bir sıra dövlət və qeyri-dövlət müəssisələri tərəfindən qiymətləndirilmişdir. Çalışdığı müddət ərzində “Şöhrət ordeni”, “XXI əsrin alimi”, “Əməkdar elm xadimi”, “Qabaqcıl təhsil işçisi” fəxri adlarına layiq görülmüşdür.

Artıq əminliklə deyə bilərik ki, ölkəmizin çosəsrlük kitabxana işi sahəsində Abuzər Xələfovun xüsusi danılmaz dəsti xətti olmuşdur. Bu yol bu gün də davam etməkdədir. Çünki müdrik və qayğıkeş ağsaqqalın yetirmələri bu gün öz ustad müəllimlərindən dərs alaraq onun yolunu uğurla davam etdirirlər. Bu da onun gənc nəsilə göstərdiyi sonsuz qayğıdan irəli gəlir.

Ümid edirik ki, o, elmi-tədqiqat işlərini uğurla davam etdirəcək və Azərbaycan kitabxanaşünaslığına yeni-yeni töhfələr bəxş edərək öz adını dünya kitabxanaşünaslıq tarixinə həkk etdirməyə nail olacaqdır. O, bu ali yüksəkliyə layiqdir!